

Το πνεύμα των Χριστουγέννων (αρχιμ. Ιάκωβος Κανάκης, Πρωτοσύγκελλος Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως)

/ [Πεμπτουσία](#)

Συχνά τις γιορτινές ημέρες μιλούν πολλοί για το «πνεύμα των Χριστουγέννων». Άραγε μιλούμε όλοι για το ίδιο πράγμα; Νομίζω πώς όχι! Θεωρώ ότι αν αυτό το «πνεύμα των Χριστουγέννων» είναι μόνο τα δώρα, γενικά οι αγορές, τα οικογενειακά τραπέζια, οι συνεστιάσεις, η διασκέδαση, τότε τα Χριστούγεννα, ιδίως στις μέρες μας, είναι πολύ καταθλιπτικά για πολλούς συνανθρώπους μας. Προκαλείται κατάθλιψη γιατί πολλοί δεν έχουν την δυνατότητα να αγοράσουν, να βγουν, να διασκεδάσουν. Όμως το ζήτημα είναι πιο σοβαρό από ότι νομίζουμε γιατί έχει και άλλη διάσταση. Και αυτοί πού δήθεν χαίρονται με τα παραπάνω, κι αυτοί ζουν σέ μια άλλου τύπου στενοχώρια. Δεν χαίρονται και αυτοί πραγματικά. Φαίνεται καθαρά στα πρόσωπά τους ότι δεν χαίρονται, έστω κι αν για λίγο ξεχνιούνται. Είναι όμως χαρά χωρίς διάρκεια!

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι δεν εννοούμε όλοι το ίδιο όταν μιλούμε για το «χριστουγεννιάτικο πνεύμα», που ουσιαστικά είναι κάτι άλλο, ένα τελείως διαφορετικό κλίμα. Όλη αυτή η περίοδος του Δωδεκαημέρου (Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά – Θεοφάνεια) όντως έχει κάτι το ιδιαίτερο. Είναι ο χειμώνας, ίσως, και το κρύο ως εξωτερικός παράγοντας πού ωθούν τούς ανθρώπους να μαζεύονται στα σπίτια τους, να έρχονται πιο κοντά ο ένας στον άλλο για να βρουν ζεστασιά. Είναι ότι η Εκκλησία καλεί τα παιδιά της πιο κοντά της, μέσα από περισσότερες και «καινούριες» για το ευρύτερο εκκλησίασμα, ακολουθίες, όπως των Ωρών κ.α.. Είναι τα κατανυκτικά τροπάρια και οι ήχοι των μελωδιών, φτιαγμένα όλα με έναν τρόπο θαυμαστό, θεόπνευστο. Αλλά είναι και η πλούσια λαϊκή παράδοση, του μητροπολιτικού ελλαδικού χώρου μα και του απόδημου ελληνισμού, με τα κάλαντα, τα τραγούδια και τα ποικίλα έθιμα.

Είναι, όμως, και κάτι άλλο. Όλη αυτή η περίοδος των εορτών παραπέμπει σέ κάτι πού είχαμε ζήσει στην αθώα, ανέμελη παιδική μας ηλικία. Τα Χριστούγεννα μας θυμίζουν αυτό πού πρέπει να είμαστε, παιδιά! Θυμόμαστε την αγνότητα των παιδικών μας χρόνων και την αναζητούμε και πάλι. Προσοχή! Δεν είναι οι γιορτές των Χριστουγέννων «μόνο για τα μικρά παιδιά», για να περάσουν δήθεν εκείνα καλά· είναι, όταν το λέμε αυτό, σαν να βγάζουμε από πάνω μας μια ευθύνη και να θέλουμε να ξεφύγουμε από το κενό μας, λέγοντάς το αυτό. Πρόκειται για μια υπεκφυγή, μια ψεύτικη ταπεινότητα. Οι γιορτές αυτές είναι για όλους, και ιδιαιτέρως για τούς μεγάλους, καθώς συνιστούν μια άριστη αφορμή, μέσα από τους τρόπους πού προτείνει και προτρέπει η Εκκλησία, να ζήσουν αυτοί και πάλι

ως παιδιά. Τα Χριστούγεννα είναι ακόμα και για κάποιους άλλους, για κάποιους γέροντες για παράδειγμα, οι οποίοι δεν πρόλαβαν να γίνουν «παιδιά», και έχουν φθάσει αρκετά κοντά στη στιγμή του θανάτου τους, τότε πού θα συναντήσουν το Χριστό. Οι εορτές αυτές μάς παραπέμπουν στα παιδικά μας χρόνια και μάς θυμίζουν τον πραγματικό προορισμό μας, όπως και ο Κύριος τον προσδιόρισε λέγοντας: «θέλω να γίνετε σαν τα παιδιά», εννοώντας στην καθαρότητα και αγνότητα της καρδιάς τους.

Ποιο είναι λοιπόν το πνεύμα των Χριστουγέννων; Είναι η εορτή αυτή καθαυτή. Είναι ή Σάρκωση! Ο Υιός του Θεού γίνεται υιός του ανθρώπου. Ο Χριστός γίνεται άνθρωπος. Αυτό είναι το μεγάλο γεγονός πού ζεσταίνει κάθε άνθρωπο, πού «ζεσταίνει» την ανθρωπότητα ολάκερη. Αυτή η υπερβολική αγάπη τού Θεού για τον άνθρωπο, πού τον κάνει να γίνει «εις εξ ημών», ένας από μας. Αυτή η κίνηση που πετάει την έννοια της θρησκείας μακριά, γιατί η θρησκεία είναι δημιουργία Θεού από τον άνθρωπο, ενώ εδώ έχουμε αποκάλυψη του Θεού στον άνθρωπο. Με αυτή τη Σάρκωση, ανοίγει και πάλι ο κλειστός δρόμος προς τον ουρανό, χτίζεται και πάλι η γέφυρα της επικοινωνίας μας μαζί Του. Και πλέον, εκεί πού θεωρούσαν οι φιλόσοφοι ότι είναι αδύνατο ο Θεός να ενωθεί με τον άνθρωπο -Θεός ανθρώπου μίγνυται-, τώρα έχουμε νέα πραγματικότητα, αφού ο Χριστός με τη Σάρκωσή Του μας επαναφέρει στην προ της πτώσεως κατάσταση, στο πρότερον κάλλος. Πανηγυρίζουμε γιατί ο άνθρωπος μπορεί να γίνει Θεός, δίχως όμως το προπατορικό λάθος, δηλαδή χωρίς το Θεό και μακριά Του. Θεώνεται διά του Θεού.

Τα Χριστούγεννα μας αφορούν! Έχουν να πουν κάτι στον καθένα μας. Γεμίζουν την

ψυχή του ανθρώπου. Αυτό γίνεται βέβαια σε όσους θελήσουν να κάνουν την καρδιά τους «φάτνη». Όταν ο άνθρωπος εντοπίζει τα πάθη του -και τα αποτελέσματα αυτών που είναι τα αμαρτήματά του- και ξεκινά την κάθαρση της καρδιάς του αρχίζει να «βλέπει». Ξεκινά ήδη να ζει Χριστούγεννα. Έτσι, μπορεί να ζει Χριστούγεννα το Πάσχα, ή σε μια άλλη γιορτή, ή σε οποιαδήποτε ημέρα τού χρόνου. Αυτό δηλώνει το «σήμερον» των τροπαρίων· «σήμερον γεννάται», «σήμερον η Παρθένος τίκτει τον Δεσπότην», «ο ουρανός και η γη σήμερον προφητικώς ευφραινέσθωσαν», «ο ουρανός και η γη σήμερον ηνώθησαν». Αυτό το «σήμερον» έχει μεγάλη δύναμη· αέναη δυναμική! Όταν γίνει ή ένωση του ανθρώπου με το Θεό -και αυτό γίνεται κυρίως με την Θεία Κοινωνία και την προσευχή-, τότε ο άνθρωπος ζει Χριστούγεννα κάθε στιγμή· και γενικά, «ζει» πραγματικά.